

РОЗДІЛ 2. ВИКЛИКИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В ПРОФЕСІЇ БУХГАЛТЕРІВ І АУДИТОРІВ

УДК 657

Бондаренко Тетяна Юріївна,
*к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування,
Державний університет економіки і технологій,
м. Кривий Ріг, Україна*

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ ФОРМ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ БУХГАЛТЕРІВ

У колективній праці авторів Олійника В.В., Ляховецької Л.Л., Гравіт В.О. зазначається, що одним з системоутворюючих принципів відкритої освіти, яка базується на сучасних освітніх потребах людини і суспільства є принцип незалежності навчання в часі [1]. А тому спільна діяльність студента та викладача може відбуватися, в тому числі, одночасно з професійною діяльністю студента. Цей принцип є особливо актуальним при підготовці фахівців з бухгалтерського обліку оскільки бухгалтерський облік є надзвичайно прикладним фахом. У Вступі до Міжнародних стандартів освіти для професійних бухгалтерів зазначено, що розвиток і підтримання компетентності при підготовці бухгалтерів досягається за допомогою освіти, практичного досвіду і подальшого професійного розвитку [2]. Для підготовки висококваліфікованого бухгалтера чи аудитора важливим є одержання навичок практичної роботи в умовах реального підприємства. З цією метою необхідним є відпрацювання індивідуальних навчальних планів для таких студентів, що дозволяють поглиблено вивчати дисципліни, які враховують галузеву специфіку підприємств де працевлаштовані студенти, а також індивідуальних інтервальних графіків навчання. Останнім часом увага приділяється розвитку дуальної освіти.

Термін «дуальна система» (від лат. *dualis* – подвійний) був введений у педагогічну термінологію в середині 60-х років минулого століття у ФРН – як нова, більш гнучка форма організації професійного навчання [3]. Дуальність як методологічна характеристика професійної освіти передбачає узгоджену взаємодію освітньої та виробничої сфери з підготовки кваліфікованих кадрів певного профілю в рамках організаційно-відмінних форм навчання.

Основне завдання упровадження елементів дуальної форми навчання – усунути основні недоліки традиційних форм і методів навчання майбутніх кваліфікованих робітників, подолати розрив між теорією і практикою, освітою й виробництвом, та підвищити якість підготовки кваліфікованих кадрів із урахуванням вимог роботодавців у рамках нових організаційно-відмінних форм навчання.

Позитивні показники дуальної освіти:

- організація співпраці політиків, бізнесу, соціальних партнерів;

- розробка законодавчого підґрунтя для визнання національних стандартів якості професійної освіти;
- навчання здобувачів під час трудової діяльності;
- залучення кваліфікованого персоналу з бізнесу (виробництва) до педагогічної діяльності (інструктори, лектори);
- здійснення інституційних досліджень і консультування (моніторинг якості надання освітніх послуг у сфері професійної освіти, оновлення освітніх стандартів);
- врахування конкретних запитів підприємств до змісту та якості професійної освіти.

У навчальному процесі підготовки фахівців з бухгалтерського обліку доцільно активно залучати дистанційні форми навчання. Особливо це стало актуальним навесні 2020 року. Дистанційна освіта є ефективним доповненням традиційних форм освіти, як засіб часткового вирішення її нагальних проблем. При підготовці фахівців з бухгалтерського обліку ця форма навчання має особливе значення, адже навіть якщо здобувач географічно не віддалений він не завжди може бути присутнім на консультації через професійну діяльність. Слід відмітити, що дистанційне навчання передбачає суттєві зміни характеру навчальної діяльності та ролі яка відводиться в навчальному процесі викладачу. Головна функція викладача традиційної форми навчання це – дати студенту наперед визначену програмою суму знань. За дистанційного навчання педагог швидше мотиватор та консультант. Його завдання полягає в тому щоб спочатку максимально вмотивувати здобувача на вільну, але активну пошукову діяльність, а вже потім неперервно допомагати та консультувати.

Отже, викладач у такій навчальній системі має володіти двома надзвичайно важливими вміннями. По-перше, він повинен здійснювати мотивацію дослідиної активності здобувача та подальшу її корекцію в часі. По-друге, викладач повинен бути консультантом в питаннях до яких він заздалегідь не готувався. У цьому випадку він разом зі здобувачем експромтом досліджує та виявляє певні закономірності та явища. Якщо врахувати високу ступінь законодавчого регламентування організації та методики ведення бухгалтерського обліку, а також часті та постійні зміни діючого законодавства, що регламентує ведення бухгалтерського обліку в Україні то можна сказати, що саме така активна пізнавальна діяльність викладача при дистанційному консультуванні здобувачів має надзвичайно велике значення, як у процесі підготовки фахівців з бухгалтерського обліку, так і в процесі їх післядипломного супроводження.

Якщо говорити про технічну частину, то найбільшого поширення набула система управління навчанням MOODLE (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment – модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище) – це відкрита система управління навчанням, орієнтована на організацію взаємодії між викладачем та студентами, і яка також використовується для організації дистанційних курсів. MOODLE відноситься до автоматизованих інформаційних систем класу LMS (Learning Management System) – систем управління навчанням. Ця система управління навчанням використовується більш ніж у 30 000 навчальних закладів багатьох країн світу

для організації дистанційного навчання, її перекладено майже на 80 мов, у тому числі і на українську.

MOODLE надає можливість проектувати, створювати та керувати інформаційно-навчальними ресурсами навчального закладу. MOODLE є достатньо гнучкою системою: викладач може самостійно створювати дистанційний курс та управляти ним, тобто власноруч контролювати доступ до своїх курсів, використовувати часові обмеження, створювати власні системи оцінювання знань, контролювати надсилання на перевірку виконаних студентами завдань, фіксувати завдання, надіслані із запізненням, дозволяти або забороняти студентам перездавання контрольних завдань (модульних або підсумкових – заліків, іспитів) тощо.

Дистанційний курс може містити різні елементи: лекції, практичні завдання, форум, чат тощо. При цьому можна використовувати текст, презентації, таблиці, схеми, графіку, відеоматеріали, посилання в мережі Інтернет, допоміжні файли та інші матеріали. За результатами виконання студентами завдань викладач може виставляти оцінки та давати коментарі.

Оскільки систему MOODLE орієнтовано на застосування у дистанційному навчанні, вона має великий набір засобів комунікації. Можливості, які надає система, дозволяють забезпечити індивідуальну роботу викладача з кожним студентом. Це не лише електронна пошта та обмін вкладеними файлами, але й форуми, чати, ведення блогів тощо. Система має механізми зберігання поточних оцінок кожного студента за всіма дистанційними курсами, встановлення шкали оцінок, напівавтоматичного перерахунку результатів тестування тощо.

Отже, активне використання дистанційних форм дозволить не лише нівелювати географічну віддаленість студента, але й реалізовувати професійну діяльність студентів одночасно з навчанням. Особливо важливою є ця умова з огляду на високий ступінь законодавчого регламентування організації та методики ведення бухгалтерського обліку в Україні, яке постійно і надзвичайно швидко змінюється. В умовах карантину актуалізується така форма роботи як онлайн консультування викладача в процесі навчання та професійної діяльності здобувача, як під час навчання, так і після нього.

Список використаних джерел

1. Олійник В.В., Ляхоцька Л.Л., Гравіт В.О. Методика підготовки і проведення занять з навчального модуля «Відкрита освіта та дистанційне навчання»: метод. посіб. Гравіт : НАПН України. Ун-т менедж. освіти. К., 2010. 280 с.
2. Міжнародні стандарти освіти для професійних бухгалтерів [Текст], перекл. з англ. за ред. Н. Непийводи. К.: Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 2004. 78 с. (дата звернення 09.11.2020).
3. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти», затверджене 19.09.2018 № 660-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/660-2018-p#Text> (дата звернення 09.11.2020).